

Hóborított büszke bércek
Századokkal szembe néznek.
Kékre festi ég azúrja,
Vadas erdő koszorúzza.

Ott lebeg a levegőben,
Szelek szárnyán, sík mezőben,
Száll a zúgó vaderdőbe,
Csókot nyom a bérctetőre.

Szép vagy, szép vagy, Magyarország!
Gyönyörű szép tündérország
Gyönyörködve el-elnézlek,
Hazám, — hogyne szeretnék!

Pósa Lajos.

1941. április 3. hete.

Számolás és mérés.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Tizedestörtek szorzása tizedestörttel.

Nevelési cél: Jártasság a mindennapi élet számításaiban.

I. Előkészítés. a) Számonkérés és begyakorlás. Tizedestört szorzása egész számmal. A házi feladatok megbeszélése, ellenőrzés, ki csinálta meg jól? Megbeszélés: hogyan szorzunk tizedestörtet egész számmal?

b) Célkitűzés. Mennyi az ára 5·8 m szövetnek, ha 1 m 6·4 P? Hogyan számítanánk ki? Becsléssel megközelíthető eredmény kiszámítása. Mit csinálunk akkor, ha a szorzóban is van tizedestört?

II. Tárgyalás. a) A példa megoldása.

Mennyi az ára 5·8 m szövetnek, ha 1 m 6·4 P?

5·8 m = 58 tized m.

Először tehát kiszámítjuk, mennyibe kerül 1 tized m?

Ha 1 m 6·4 P, akkor 1 tized m 6·4: 10 = 0·64 P.

Ha 1 tized m 0·64 P, akkor 58 tized m ára:

$$\begin{array}{r}
 0\ 64 \times 58 \\
 \hline
 0\ 64 \times 50 = 32\ 0 \\
 0\ 64 \times 8 = 5\ 12 \\
 \hline
 = 37\ 12
 \end{array}$$

Vagy ha 1 m 6·4 P, akkor 5·8 m

$$\begin{array}{r}
 64 \times 58 \\
 \hline
 320 \\
 512 \\
 \hline
 3712\ P
 \end{array}$$

Végezzék el a következő szorzásokat és figyeljék meg, hány tizedes számjegy van a szorzandóban és szorzóban együtt és hány van a szorzatban? Becsüljék meg a szorzatot!

Mennyi az ára 3·5 m-nek, ha 1 m 8·67 P?

Mennyi az ára 6·36 m-nek, ha 1 m 4·57 P?

Mennyi az ára 4·58 m-nek, ha 1 m 7·6 P?

b) Elvonás. Tizedestörteket úgy szorzunk, mintha sem a szorzóban, sem a szorzandóban tizedespont nem volna; de a szorzatból jobbról balfelé annyi tizedes számjegyet vágunk el, ahány a szorzandóban és a szorzóban együttvéve van.

c) Begyakorlás.

$$639\cdot875 \times 0\cdot5$$

$$0\cdot7165 \times 36\ 8$$

$$708\cdot976 \times 0\cdot28$$

$$33\cdot55 \times 45\cdot87$$

$$569\cdot7809 \times 5\cdot08$$

$$537\ 0965 \times 1\cdot5$$

III. Összefoglalás. a) Tizedestörtek szorzásáról tanultak összefoglalása.

b) Házi feladatok:

A kereskedő 13·5 kg cseresznyét vásárolt. Mennyit fizetett érte, ha 1 kg 0·48 P?

Valamely üzlet napi bevétele átlag 205·42 P, kiadása 182·5 P. Mennyi a pénzmaradvány 1 hét alatt? Mennyi egy hónap alatt? Mennyi egy év alatt?

1941. április 4. hete.

Olvásmánytárgyalás.

V. OSZTÁLY.

I. Előkészítés. a) Érdeklődés keltés. Húsz évi várakozás után végre visszatért hozzánk hazánk keleti és Erdély északi része. Bizonyosan mindenki hallgatta dicső honvédeink bevonulását a felszabadított városokba. Mekkora volt ott az öröm, újjongás, sokszor az üdvözlők hangja is mintha elesuklott volna a zokogástól. Miért örültek annyira a felszabadulók, mikor a honvédeket látták? Bizony, nagy öröm is az, hazatérni édesanyánk, szép magyar hazánk ölébe annyi sok szenvedés és megalázás után! Aki volt már távol szüleitől, tudja jól, mennyire erőt vesz a lelkünkön ilyenkor a hazavágyás. Milyen hosszú egy nap is idegenben, hát még egy esztendő... és húsz év! Még elgondolni is nehéz, milyen szenvedéseken mentek át azok, akiket húsz évvel ezelőtt elszakítottak tőlünk. Most végre hazakerültek, s úgy fogadták honvédeinket, mintha minden katona maga lett volna Magyarország! Bennük látták a felszabadítókat... De, sajnos, vannak, akik még nem térhettek haza... Hogy fájhat ez nekik... nem tudjuk elmondani. Csak látjuk abból, hogy ezren és ezren, minden biztató szó ellenére is, odahagyják kis házukat, földjüket, megtakarított vagyonkájukat s jönnek át a szegénységbe, a bizonytalanságba csak azért, hogy magyarok között lehessenek, szabad legyen nekik is magyarnak lenniük!

Mit gondoltok, gyermekek, mit érezhet az olyan ember, aki soha többé nem jöhet vissza hazájába? Aki tudja, hogy nem láthatja meg többé édesanyját, vagy annak virággal be-